

TOSAMA

Izhaja od
meseca ok-
tobra 1965.
List, ki ga
člani kolek-
tiva dobijo
brezplačno,
izhaja en-
krat meseč-
no.
Leto izhaja-
nja: XVIII

Št. 7

GLASILO DELAVCEV TOSAME julij 1982

12. kongres ZKJ

— Osrednji temi: Zahteve po družbeni in politični odgovornosti uresničevanja ekonomske stabilizacije.

V kongresnem centru SAVA se je 26. 6. 1982 začel 12. kongres Zveze komunistov Jugoslavije. Kongres se je začel z besedami posvečenimi prispevku tovariša Tita in Kardeja k našemu revolucionarnemu gibanju za socializem in samoupravljanje. Več kot 500 delegatov je razpravljalo v šestih komisijah in sicer:

1. Komisija za razvoj socialističnega samoupravljanja, družbeno-gospodarskih odnosov, za gospodarski in družbeni razvoj in ekonomsko stabilizacijo:

— delegati komisije so opozarjali na premajhno odgovornost in se zavzeli za ostrejši družbeni nadzor. Postavljene so bile zahteve, da se

prepreči razširjena navada etatističnega in tehnokratskega odločanja v gospodarstvu in družbi, zlasti odtujevanja dohodka delavcem, da se prepreči pojavi prilasčanja pri razpolaganju in izkoriščanju družbenega denarja in dohodka ter zagotoviti pravočasno obveščanje delovnih ljudi, delavcev.

2. Komisija za razvoj političnega sistema socialistične demokracije:

— je razpravljala o pojavu nacionalizma na Kosovu, kjer so delegati zahtevali odločno akcijo ZK za reševanje problemov mlade generacije, za njihovo politično organiziranje in vključevanje v delo ter za prevzemanje družbene odgovornosti. Med drugim je poudarjeno, da morajo subjektivne sile kot del političnega sistema dosledno uresni-

čevati svojo vlogo, kajti na vseh ravneh se mora krepiti delegatski sistem.

3. Komisija za organiziranost ZK, idejnopolitično usposabljanje, statutarna vprašanja in kadrovska politiko:

— delegati so orisali razliko med teorijo in prakso v delu ZK, zahtevali so, da se usmeritve ZK uresničujejo tudi v praksi, ter razpravljali o obliki in vsebini demokratičnega centralizma. Odločno se zahteva za ostrihitev družbene in politične odgovornosti, kar posebej velja za vodstvene delavce in nosilce vseh družbenih funkcij od DO do federacije.

4. Komisija za aktualna idejna vprašanja, izobraževanje, znanost in kulturo:

— delegati so opozorili na težave pri izvajanju reforme v izobraževanju, zlasti še o šolski reformi. Ustvarjeno je mnenje, da je nujno treba z vsemi ukrepi gospodarske in znanstvene politike spodbujati lastna znanja in dosežke ter boj za večjo tehnološko neodvisnost države.

5. Komisija za mednarodne odnose:

— izpostavljena je bila razprava o polemiki s špekulacijami, ki se širijo v tujini o spremembi zunanjepolitične usmeritve Jugoslavije in takšne trditve zavrnili kot neutemeljene. Med osrednjimi temami je bil sedmi vrh neuvršenih, ki naj bi bil septembra v Bagdadu.

6. Komisija za SLO in DS:

— je poudarila, da je treba vprašanje obrambe in zaštite povezati s sedanjim zapletenim družbenogospodarskim in političnim položajem. Delegati so bili enotni, da so dosledno uresničevanje Titove politike enakopravnosti, bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti, krepitev notranje trdnosti in enotnosti

Letovanje

Tudi v letošnjem letu bomo letovali v Vrsarju, Červarju, Novigradu, Izoli, Kranjski gori in Veliki planini. Kot je že znano imamo v Vrsarju 10 avtoprikolic, v Novigradu 7 hišic, v Izoli 2 hišici, v Kranjski gori 2 garsonjeri, na Veliki planini pa dve koči. Kakor vsako leto smo tudi letos izvršili popravila, vzdrževanje in čiščenje počitniških kapacitet. Opažamo pa, da posamezniki še vedno ne upoštevajo pravil, kako ravnati z družbeno imovino. Za lažje in boljše poslovanje glede koriščenja počitniških kapacitet je bil sprejet v maju 1982 Poslovnik o koriščenju počitniških kapacitet.

V Poslovniku je jasno napisan način koriščenja. Predvsem pomembne točke so:

1. Vsak koristnik je dolžan primer-

no ravnati z objektom in njegovo opremo.

2. Vsak koristnik je dolžan zapažanja o morebitnih okvarah in pomanjkljivostih vpisati v knjigo gostov, ki se nahaja v vsakem objektu. To je potrebno za hitro ugotovitev, kdaj je okvara oz. pomanjkljivost nastala.

3. Vsak koristnik je dolžan zadnji dan letovanja počistiti stanovanje in odstraniti z objekta ves material (čistila, živila), ki ne spadajo v evidentirani inventar.

4. Vsak koristnik, ki ne bo upošteval pravil čiščenja in vzdrževanja objekta, nima pravice letovati 1 leto.

To so določila, ki jih mora upoštevati sleherni izmed nas.

Zaradi slabih izkušenj iz prejšnjih let, bomo letos začeli izvajati občasne kontrole, s katerimi bomo ugotavljali stanje oz. ravnanje s počitniškimi kapacitetami. **BM**

odločilni dejavniki za obstanek, učinkovito obrambo in razvoj naše države.

Kongres je na zadnji plenarni seji sprejel štiri resolucije: vloga in naloge zveze komunistov v borbi za razvoj socialističnega samoupravljanja, naloge ZK pri uresničevanju politike gospodarske stabilizacije, ZK v boju za mir in enakopravno mednarodno sodelovanje in socializem v svetu, ter resolucijo o izraelski agresiji na Libanon.

Vsebina zadnje resolucije obsoja dejanje Izraela, kjer se najodločneje zahteva brezpogojen umik izrael-

skih napadalcev. Zveza komunistov povdarja, da tak razplet dogodkov na Bližnjem vzhodu terja bolj kot kdaj prej kar najbolj odločne ukrepe vse mednarodne skupnosti. Jugoslavija vsestransko in odločno podpira pravičen boj palestinskega ljudstva za uveljavitev narodnih pravic ter vso našo pomoč v tem boju.

Novi Centralni komite ZKJ šteje 165 članov. Predsedstvo CK ZKJ je izvolilo za predsednika CK ZKJ z enoletnim mandatom MITJO RIBIČIČA, za sekretarja pa NIKOLO STOJANOVIČA.

Drčar M.

V pogojih gospodarske stabilizacije

Izredno zaostrena gospodarska situacija na področju celotne Jugoslavije, ki se odraža predvsem na sektorju ekonomskih odnosov s tujino, je zahtevala sprejem izrednih ukrepov. Ukrepi, ki so bili sprejeti na vseh nivojih gospodarskega in političnega življenja, so močno skrčili in poslabšali možnosti poslovanja. Glede na obseg in ostrino problemov lahko pričakujemo, da bodo zaostreni pogoji poslovanja trajali precej dolgo, verjetno nekaj let.

To izredno stanje in ukrepi, ki so bili sprejeti, seveda niso šli mimo naše delovne organizacije — nasprotno, posledice so občutne in težave, v katerih smo se znašli so tako velike, da se bomo morali v naslednjih obdobjih vsi maksimalno truditi, da bomo to stabilizacijsko obdobje preživeli in dosegli še sprejemljive poslovne rezultate.

Glavni problem oziroma najpomembnejši ukrep, ki nam povzroča največje težave, je zmanjšanje razpoložljivih pravic z devizami, ki jih ustvarjamo z izvozom. Še v prvi polovici 1980. leta je imela TOSAMA za 1 dolar izvoza možnosti do 3 dolarjev uvoza. V letu 1981 je bilo razmerje na 1 dolar izvoza 0,65 dolarja uvoza in v letu 1982 od 1. junija dalje imamo od 1 dolarja izvoza samo še 0,30 dolarja uvoza.

Strokovni kolegij in strokovne službe so na podlagi teh ukrepov izdelale devizno bilanco in program poslovanja do konca 1982. leta in pri tem ugotovile naslednje:

TOZD Saniteta

1. V gospodarski načrt se vključijo sadrni ovojje in mikropor oblike, ki so na zalogi v skladišču. Dodatnih količin teh materialov ne bo možno uvoziti.

2. Iz gospodarskega načrta se črta capsiom na platnu in flaneli, ostali obliži pa se delajo v količinah, ki so potrebne za kompletiranje apotek, količine za prodajo pa

se znižajo za 50 %. Vzrok za zmanjšanje je v nerednih in zmanjšanih dobavah dobavitelja iz Vzhodne Nemčije.

3. V gospodarski načrt se v dveh izmenah vključi nov stroj za proizvodnjo novih VIR SUPER vložkov, ter na ta račun zaradi pomanjkanja kapacitet mikalnice zmanjša 1000 gr vata.

4. Za TOSAMA plenice za enkratno uporabo se planira pol izmene stroja mólhy I, na katerega je priključen mlin za mletje odpadkov.

5. Do konca leta 1982 bomo za belgijskega kupca v LON poslu izdelali 4.170.000 kosov hlačnih pleníc, za domače tržišče pa bo proizvodnja teh izdelkov bistveno zmanjšana zaradi pomanjkanja celuloze.

6. V gospodarski načrt se vključijo nove izdelke, za katere smo dobili potrjene cene od republiške skupnosti za cene.

Ob upoštevanju navedenih sprememb je ugotovljeno, da glede na gospodarski načrt za leto 1982 ne bo bistvenih sprememb glede plana proizvodnje, plana prodaje, planiranega celotnega prihodka, planiranih porabljenih sredstev in dohodka.

Tudi glede potrebnega števila delavcev je ugotovljeno, da se plan zaposlovanja zaradi navedenih sprememb ne menja — torej rabi Tozd Saniteta toliko delavcev, kolikor je bilo načrtovano za leto 1982.

TOZD Filtri

1. Pri filtrih za Kitajsko, so bili planirani v višini 1,5 milijarde kom, se upošteva samo realizacija do 14. 6. — 200 milijonov kom. Od 14. 6. — 200 milijonov kom. Od 14. 6. dalje se izvoz filtrov na Kitajsko ne planira (vzrok: ni naročil).

2. Pri filtrih za Turčijo, ki so bili planirani v višini 1,3 milijarde kom se upošteva realizacija cca 714

milijonov kom in še neizdelana količina cca 173 milijonov kom. Novih naročil iz Turčije ni.

3. V gospodarski načrt do konca leta se vključijo tudi realizacija filtrov kot storitev predelave materiala za Tobačno tovarno Ljubljana in Rovinj. Novih naročil za predelavo ne planiramo.

4. Polnilne vložke se glede na visoke zaloge v plan proizvodnje od sedaj dalje ne planira. Planira se le prodaja zaloga v višini 10 milijonov kom.

5. Zobni tamponi se bodo do konca leta proizvajali v planiranih količinah.

6. Virbel vata — planira se predelava v višini 600 kg.

7. V proizvodni program se vključijo nove izdelke iz netkanega blaga (rjuhe, prevleke za blazine, komprese iz staničevine ipd.).

Zaradi navedenih sprememb, zlasti pod točko 1 in 2 se za TOZD Filtri skoraj za polovico zniža proizvodni in prodajni plan za leto 1982.

Planirani dohodek se bo znižal od 81.215.215 din na 29.400.975 din. V približno enakih razmerjih se znižajo tudi ostale planirane postavke v gospodarskem načrtu.

Zaradi navedenih neugodnih sprememb je močno prisoten problem zaposlitve delavcev tega Tozda. Že dosedaj so bile izvedene premešitve delavcev v TOZD Saniteta. Od meseca avgusta dalje, ko bo proizvodnja filtrov v celoti ustavljena, pa bo treba v Saniteti najti delo tudi za osale delavce Filtrov, ki na ostalih programih v svojem tozdu ne bodo imeli dela. Ugotovljeno je, da je za ostalo proizvodnjo v Tozd Filtri potrebnih le povprečno 7 proizvodnih delavcev.

Na podlagi teh ugotovitev in na podlagi sklepov samoupravnih organov, da je treba ugotoviti vzroke stagnacije dohodka in osebnih dohodkov ter na podlagi Operativnega programa ukrepov in aktivnosti v SR Sloveniji za zagotavljanje odplačevanja obveznosti za najete kredite v tujini in za vzdrževanje procesa proizvodnje, ki so ga sprejeli IS SRS, Gospodarska zbornica Slovenije, Narodna banka Slovenije in SISEOT, je strokovni kolegij pripravil predlog ukrepov za izboljšanje poslovanja in za zagotavljanje poslovanja v zoženih materialnih pogojih in sicer:

1. Komisija za spremljanje uresničevanja Zakona o združenem delu v DO TOSAMA naj še enkrat prouči že dane predloge za reorganizacijo DO TOSAMA.

2. Po sprejetju razvida del in nalog zagotoviti, da bodo vsa dela in naloge izvajali za to usposobljeni kadri. Vzporedno izdelati stimulativno nagrajevanje in pri tem predvsem uporabljati objektivno merljive kriterije.

3. Zaostriiti delovno in disciplinsko odgovornost, zagotoviti spošto-

vanje samoupravnih aktov in oživiti hierarhično odgovornost.

4. Izdelati poslovnik o določanju norm in korigirati norme v smislu poslovnika.

5. Uresničiti načelo svobodne menjave dela med TOZD in DSSS.

6. Z ustreznimi organizacijskimi ukrepi zagotoviti uspešno izvajanje razvojne funkcije (razvoj lastnih tehnoloških rešitev, opreme, rezervnih delov ipd.). V zvezi s tem je treba:

- pripraviti dela organizirati v Tozd
- konstrukcijske storitve za tekoče in investicijsko vzdrževanje organizirati v okviru vzdrževalne službe
- organizirati razvojno službo v TRS
- konstrukcijske storitve za razvoj organizirati v TRS
- realizirati organizacijske dopolnitve v mehanični delavnici za zagotovitev izdelave novih strojev in opreme.

7. Uvesti sistem opozarjanja na previsoke ali prenizke zaloge.

8. Izdelati program in kriterije za dolgoročno povezovanje s pomembnimi dobavitelji.

9. Izdelati program preusmeritve iz uvoznih na domače surovine in repromaterialne ter uporabo sekundarnih surovin.

10. Vključiti komercialne predstavnike tudi pri nabavi surovin in repromaterialov in to vgraditi v sistem njihovega nagrajevanja.

11. Zagotoviti izdelavo izdelkov v okviru standardov in zmanjšati odpadke.

12. Iskati prodajne in proizvodne možnosti za cigaretne filtre iz papirja in iskati predelovalne posle za zaposlitev kapacitet v TOZD Filtri.

13. Zagotoviti delo za vse delavce TOSAME. V zvezi s tem preiti na proizvodnjo in prodajo izdelkov čimvišje stopnje predelave.

14. S pomočjo raziskave trga ugotoviti najperspektivnejše izdelke, jih naprej razvijati ter uvajati nove.

15. Povečati izvoz na konvertibilno tržišče; iskati nove izvozne izdelke.

16. Koristiti optimalne transportne poti.

17. Izdelati analizo o upravičenosti skladišča v Skopju.

18. Skrbeti za najustreznejše prilagajanje prodajnih cen.

19. Poostriti selekcijo kupcev z ozirom na njihovo solidnost pri plačevanju. Krajšanje plačilnih rokov. Zagotovitev plačil tujih kupcev v predpisanih rokih.

20. Iskanje najugodnejših kreditov.

21. Skrbeti za racionalno trošenje deviznih sredstev za potne stroške (neblagovni devizni odliv).

22. Izdelati mesečne, tromesečne in letne plane prilivov in odlivov konvertibilnih deviznih sredstev.

23. Izdelati mesečne podatke o stanju terjatev v tujini.

24. Ugotovitev možnosti izloča-

nja povečanih sredstev v rezervni sklad.

25. Izdelava programov za poslovanje v zoženih materialnih razmerah

a) Program poslovanja do 31. 8. 1982 je izdelan.

b) Do 1. 9. 1982 izdelati program poslovanja brez proizvodnje cigaretne filtre (tako stanje se predvideva od 1. 9. 1982 dalje).

c) Urediti sistem delitve osebnih dohodkov ob eventualni zmanjšani proizvodnji. Predlog je izdelan — posredovati in sprejeti ga je treba na samoupravnih organih.

d) V kolikor bo potrebno, bomo v mesecu septembru izdelali predlog spremembe gospodarskega načrta in ga posredovali samoupravnemu organom. V zvezi s tem posebej izdelati plan zaposlitve vseh delavcev DO.

26. Dolgoročne naloge:

a) S ciljem boljšega informiranja

ter s tem hitrejšega reagiranja in ukrepanja na dogajanja naj se pospešeno uvaja avtomatska obdelava podatkov (AOP).

b) Izdelati poslovnik (organizacijske predpise) za izvajanje posameznih poslovnih funkcij in sankcionirati njihovo neizvajanje.

c) Urediti preskrbo z energijo (obstoječi in dodatni energetski viri) in izdelati program varčevanja z energijo.

Iz vsebine predlogov ukrepov, ki jih bo na prvi seji obravnaval in sprejel skupni delavski svet je razvidno, da se predlogi nanašajo na skoraj vsa področja poslovanja delovne organizacije. Zavedati se moramo, da je od nas samih odvisno, kako bomo ukrepe izvajali in da je tudi od nas samih odvisno, kakšni bodo naši poslovni rezultati. Zunanje ukrepe pa moramo sprejeti kot dejstvo in jih spoštovati ter izvajati.

Edvard Peternell, ing.

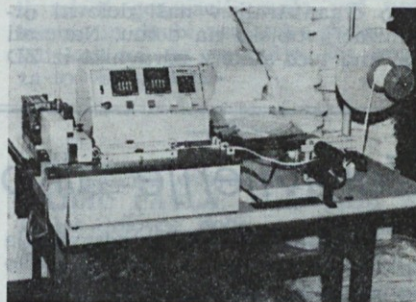
Nove investicije

Avtomat za rezanje elastike

Na spomladanskem sejmu YUKONTRI v Ljubljani sta bila razstavljena oba stroja, katera je bilo moč dobiti na sejmsko kvoto.

Avtomat za pnevmatsko rezanje elastike BIMAG CL 2 — firma Brother

Posebnost avtomata je elektronski sistem merjenja dolžin. Števec lahko nastavimo od 2 cm do 99 cm. Stroj je prirejen za širino traku do 80 mm in znotraj te širine lahko tečejo po trije trakovi vzporedno. Stroj je opremljen z zaustavko, ki avtomatično zaustavi ob koncu traku in

z izbirnim števcem, ki ob željenem števu komadov stroj zaustavi. Kapaciteta stroja je pri dolžini 25 cm 40 kosov na minuto.

Regulacija dolžine vboda je enostavna in precizna. Namenjen je za šivanje zdravniških kap in plen. Anzi Friderik dipl. ing.

Šivalni stroj

Šivalni stroj je enoigeln z overlack mehanizmom. Vpeljava je dvo-nitna ali trinitna. Stroj obratuje do 10.000 vbodov na minuto. Priporočljivo je obratovati z 8.000 do 9.000 vbod/min., s tem se podaljša življenska doba.

Da se doseže nemoteno obratovanje pri tako visokih hitrostih je proizvajalec predvidel za pogonsko os hidravlično vležavanje. Posebno pomembno pri teh hitrostih je brezhibno mazanje. V ta namen javlja jo kontrolne luči vse napake pri mazanju (temperatura olja, nivo olja). Šivalna igla je nagnjena za 18 stopinj in hlajena, s tem je dosežen močan enakomeren vbod brez neželjenih vibracij.

Novo v zakonodaji

— Spremembe in dopolnitve pravilnika o pripravištvu in strokovnih izpitih delavcev v gospodarstvu (Uradni list SRS 19/82)

— Pravilnik o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz sredstev vzajemnosti, združenih v samoupravnih stanovanjskih skupnostih občin, ustanoviteljic Samoupravne stanovanjske skupnosti Ljubljane (Uradni list SRS 19/82);

- Odlok o spremembi odloka o uvedbi samoprispjevka za sofinanciranje gradnje in obnove šolskega prostora v občini Domžale (Ur. l. SRS 20/82)
- Sklep o obračunavanju in plačevanju prispevkov za zdravstveno varstvo od 1. januarja 1982 dalje za občino Domžale (Ur. l. SRS 21/82)
- Pravilnik o pogojih in merilih za dodelitev družbenih stanovanj, zgrajenih s sredstvi za solidar-

- nost (Uradni vestnik občine Domžale)
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o upravnih taksah (Uradni list SRS 23/82)
- Sklep o mejnem znesku najnižjih pokojninskih prejemkov (Uradni list SRS 23/82)
- Sklep o uskladitvi pokojnin med letom (Uradni list SRS 23/82)

Lubinič Marjana

Analiza bolniških izostankov

Analiza bolniških izostankov je napravljena na podlagi mesečnih poročil o izostankih od dela zaradi bolezni do 30 dni, bolezni nad 30 dni, nege, spremstva in poroda, ki jih pripravlja finančni sektor po

zbiru bolniških listov v TOZD-ih in DSSS.

V času od januarja 1982 do aprila 1982 je ugotovljeno, da je bil % bolezni v posameznih mesecih glede na celotno DO naslednji:

Leto 1981

januar	— 12,11 %
februar	— 10,74 %
marec	— 11,09 %
april	— 12,02 %

Leto 1982

januar	— 10,23 %
februar	— 16,25 %
marec	— 12,54 %
april	— 12,27 %

Ker smo ugotovili, da se je % bolezni od lanskega leta povečal, smo organizirali v naši delovni organizaciji obiske na domu. Navezali pa smo tudi stike z zdravniki iz ZD

Domžale, ZD Lukovica in ZD Moravče, predvsem za delavce z manjšo diagnozo, katerim je potrebno posvetiti večjo pozornost.

RM

Zdravljenje alkoholika

Alkoholik ne pride na zdravljenje nikoli prostovoljno, temveč vedno zaradi hude stiske, v katero gaspravi reagiranje okolja na njegovo alkoholno obnašanje.

Alkoholiki se odločijo za zdravljenje iz naslednjih razlogov:

— **okoli 45 % zaradi pritiska** (ne prošnji in prepričevanju) v družini, ko je žena končno postavila moža pred izbiro — zdravljenje ali razveza, oziroma je že vložila tožbo za razvezo ali pa se je že odselila.

— **okoli 45 % zaradi pritiska v službi** (kot so disciplinski postopek, premestitev na nižje delovno mesto, oziroma jasno izrečen ultimatum: zdravljenje ali odpust iz službe).

V večini primerov zasledimo kombinacijo pritiskov v družini in v službi.

— **okoli 10 % zaradi zdravstvenih okvar**, ki so posledica dolgotrajnega razkrojevalnega učinka alkohola na razne organe človekovega telesa, zaradi kazenskega pregona.

Zaradi navedenih razlogov pride alkoholik na pregled oziroma zdravljenje, vendar to še zdaleč ne pomeni, da se bo res začel zdraviti. Da se alkoholik res vključi v zdravljenje, je potrebno, da družina in delovna organizacija vztraja pri svo-

ji brezpogojni zahtevi, da se alkoholik zdravi in uredi (obenem pa mu moramo med zdravljenjem tovariško stati ob strani — vendar brez kakršnegakoli popuščanja). Torej ultimatum, doslednost, razumevanje, tovarištvo, pozitivni zgledi, spretna uporaba različnih terapevtskih in prevzgojnih ukrepov (postopkov), popolna vera v človeka in še marsikaj je potrebno, da se alkoholik res uspešno zdravi in rehabilitira.

Do sedaj navedeni načini reagiranja na alkoholikovo asocialno obnašanje, privedejo alkoholika v položaj, iz katerega nimata drugega izhoda, kot da se odloči za zdravljenje, sami po sebi pa dokazujejo, da lahko pripravimo alkoholika na zdravljenje prav z naštetimi postopki.

Alkoholiki pridejo na zdravljenje šele tedaj, ko za zdravljenje »dozorijo«. Dolga leta prav nič ne trpi zaradi odvisnosti od alkohola. Ob ratno! Lepo mu je v alkoholni omami. Seveda išče alkoholik v zadnjem obdobju svoje bolezni pomoč zaradi zdravstvenih komplikacij alkoholizma (hudo vnetje žilcev na spodnjih okončinah, ciroza jeter, splošna telesna izčrpanost itd.) posamezne pa odpeljejo kar v psihiatrično bolni-

šnico zaradi psihiatričnih komplikacij alkoholizma (alkoholni bledeži, alkoholne psihoze).

Zaradi alkoholikovega obnašanja trpi njegovo družinsko, delovno in sosedsko okolje, s katerim alkoholik živi v posebnem (zelo labilnem) ravnovesju.

Ker je potrpežljivost za posledice alkoholikovega obnašanja skoraj brezmejnja, pridejo na zdravljenje le redki alkoholiki in ti šele tedaj, ko je potrpežljivost okolja izčrpana. To pomeni, da žena proti svojemu alkoholikemu možu ukrepa šele takrat, ko ji je res zelo hudo.

Skratka, dokler alkoholikova žena sama ne »dozori« v tolikšni meri, da bo dosledno ukrepala, se njen mož ne bo začel zdraviti. Zaradi tega alkoholika praviloma ne začnejo zdraviti, dokler niso prepričani, da bo žena v redu sodelovala in od svojega moža zahtevala, da se brezpogojno uredi.

Bistveno je torej naslednje: **alkoholik ne gre nikoli prostovoljno na zdravljenje, temveč izključno zaradi pritiska okolja in zdravstvenih okvar. Praviloma pa se sploh ne zgane, dokler družina, posebej pa žena, energično ne ukrepa.** Preprosto rečeno: alkoholik se praviloma ne bo šel zdraviti, dokler mu žena kuha, pere in z njim spi. In še nekaj: marsikatera žena brezupno trpi, ker se zanaša, da bo njene moža prisilila na zdravljenje delovna organizacija, socialna služba ali zdravnik. Nihče od njih pa ne more napraviti nič smiselnega, če mu žena ponovno »vse oprosti« in »verjame« njegovim obljubam, da ne bo več pil. R. M.

Ob dnevu samoupravljalcev

27. junij 1950 pomeni najvažnejši datum v našem samoupravljanju, takrat so sprejeli Zakon o upravljanju s podjetji v državni lasti. Samoupravljanje se je najprej razvilo v podjetjih s proizvodno dejavnostjo, kasneje pa tudi v tistih z ne-proizvodno in družbeno dejavnostjo.

Pravzaprav je misel o upoštevanju mnenj delavcev pri upravljanju tovarn stara toliko, kot delavsko gibanje. Prve odločilne korake sta v svojih delih nakazala velika svetovna teoretična Marx in Engels.

Praktični razvoj samoupravljanja pa je tekel bolj počasi predvsem zaradi nihanja zahtev delavcev, ki so bile enkrat bolj intenzivne, drugič spet manj.

Če se danes ozremo na prehojeno pot v preteklosti, lahko vidimo, da je bilo mnogo storjenega, vendar so še napake in nepravilnosti, ki jih moramo odpraviti in dalje razvijati naš samoupravni sistem. S. Rode

Življenje teče

Meseca julij in avgust sta obdobje sprejemov na delo in tako tudi upokožitve. V tem mesecu jih imamo kar lepo število. Pogovori z bodočimi upokojenci so vselej zanimivi, saj so si v svojem dolgoletnem delu nabrali nemalo vtisov in izkušenj. Le škoda, da jih tako skrbi, kaj vse lahko povedo, da se ne bo slišalo smešno, ko bodo sodelavci

Domžale — to je bilo vse! Ker sem dobila delo en teden pred Ivanka, sem ji šla potem na nedeljo pokazat tovarno, da je vsaj vedela, kje je!»

Ivanka nadaljuje pogovor: »Delali sva v konfekciji. Ko sva zagledali dekleta v belih haljah in kapah je Tilka planila v jok, češ, jaz pa ne bom mogla delati, ko nimam take bele uniforme. Kakšne skrbi, a ne?«

V konfekciji sta delali kakih 8 let, ko pa se je odprl obrat v Studii, sta odšli tja. Spomini na Študo so izredni. Sogovornici nizata spomin na spomin in se smejeta svojim doživljanjem. Spominjata se dneva, ko sta delali v tkalnici ovojev, imeli sta na skrbi štiri stroje. Ko so se trgale nitke, so se stroji seveda ustavljali, pa si nista upali povedati mojstru. Do 2. ure so jima stali že vsi štirje stroji. Mojster ju je hudomušno opazoval in jima na koncu pregnal strah, ko jima je razložil, da to ni nobena okvara, ampak reden pojav pri tkanju.

»Ah Študa«, se zasmije Tilka, »res je bilo lušno! Koliko smo se presmejale! Kuhale smo si same, največkrat krompir v oblicah, Justo je šla na travnik po rože, tako da smo vsak dan pili drugačen čaj. Tudi nočno delo nas ni vrglo s tira. Kolikokrat sva se zjutraj vračali domov in se smejali celo pot. Včasih si vse vzela bolj za hec, bil si pač mladi. Danes so mladi ljudje preveč obremenjeni, hitro tempo življenja jih dela živčne.«

»Sicer se pa midve še zdaj radi smejeva«, pravi Ivanka, »saj smeh nas drži pokonci. Ne morem poslušati nekaterih, ki samo »jamrajo« kje vse jih boli.«

Leta 1970 sta se zopet »preselili« na Vir, kjer so dobili nove češke stroje. Še vedno sta delali pomožni, zato sta že mislili zapustiti tovar-

no. Pa ju je pregovoril takratni sekretar.

»Povabil naju je v svojo pisarno in nama postregel z aperitivom. Počasi naju je le prepričal, da sva ostali.« se spominjata.

Zdaj sta pomočnici na novih strojih. Tehnologija se je v teh letih zelo izboljšala, pravita, le škoda, da ni več take delovne discipline. Kdo le se še danes boji mojstra. Včasih smo vsi šli, samo če se je pokazal mojster!«

Dan upokožitve se hitro bliža.

Ivanka: »Prišel je trenutek, ko bo treba iti. Saj, ko pomisliš na to, si rečeš, da greš rad. Ampak ko pride tisti čas, je vendarle malo težko.«

Tilka: »Gotovo je malo težko, saj si velik del življenja pustil tu v tovarni, zrasel si z njo, tu imaš del svojih spominov, svoje »boleznine«.

Ko bosta naši sogovornici ostali doma, pravita, da se bosta v glavnem posvetili vrtu, saj sta obe veliki ljubiteljici rož. Če bo dobra pokojnina, jo bosta večkrat tudi mahnila v Domžale, v smeju pa pravita da bosta malo postopali.

»Dolčas nama seveda bo! Po sodelavkah, s katerimi smo se dobro razumele pa po kavici. Čas za kavo je kar obred. Takrat zveš, vse, to je huje kot radio.

Drugače pa bi ob slovesu zaželeli mladi generaciji malo več optimizma in da bi vsaj tako dobro delali kot mi, če ne boljše, saj imajo za to vse pogoje.«

— ● —

V tkalnici ovojev se je upokojila **MAJDIČ PAVLA**. Malo manj kot 35 let delovne dobe je preživela v **TOSAMI**.

»Težko sem čakala upokožitve, vendar se kljub temu ni lahko posloviti od dolgoletnih tovarišic, sodelavk. Kar precej napora je bilo treba, da sem zadržala solze.«

Samo toliko je uspela povedati naša Pavla Majdič, kajti mudilo se ji je domov, kjer skrbi za bolno sosedo.

Ob upokožitvi ji želimo še veliko zdravja in zadovoljstva.

— ● —

V pokoj odhaja tudi sodelavka iz mikalnice **TOMAN DANICA**. V Tosami je že 33 let, dve leti pa je delala v smodnišnici v Kamniku. Vseh 33 let je delala v glavnem v mikalnici, izmenično pa tudi v belilnici in na čistilni.

»V začetku smo veliko delale ročno, z nabavo novih strojev pa vse manj. Jaz sem zdaj že 10 let na mikalniku za kilogramsko vato. Če pogledam nazaj so ta leta kar hitro minila.«

Danica ima za naprej, ko bo imela veliko prostega časa, velike načrte.

»Seveda bo potem veliko prostega časa. Zdaj si vezan na službo,

brali v Tosami njihove izjave. Nekateri se branijo z vsemi štirimi — mene pa ne v časopis, pa slikati ne! Tako sem pri današnjih pogovorih že takoj na začetku dobila »košanico«, češ ne me »mrcvariti« zadni dan, če se prej niste mogli spomniti ... Z neprijetnim občutkom sem se potem napotila v tkalnico. Če mi še tu spodleti, potem za danes neham z intervjuji, sem si rekla. Pa je bil moj strah odveč. Pri smejali sta se v pisarno in s svojo dobro voljo takoj razbili tremo, ki se obvezno pojavi pri takih pogovorih. Nasmejani, mladostni bodoči upokojenki, o katerih pripovedujem, sta naši prvi sogovornici: **PODBEVŠEK TILKA** in **PUST IVANKA**. Kdor ju pozna, ve, da sta to dve neolčljivi sodelavki, ki sta vseh 35 let delovne dobe prebili skupaj, ki so skupni spomini in doživljanja povezali v trdno prijateljstvo.

Obe sta Studijanki, zato sta že šolske klopi drsali skupaj. V Vati sta se zaposlili leta 1947, Tilka en teden prej kot Ivanka. »Vedno sva delali skupaj. Kamor je šla ena, je šla tudi druga. V službo sva se vozili s kolesi, vedno »vštric«, tako da so naju policaji že poznali, ha, ha!«

Preden sta se zaposlili, sta bili v Domžalah prijavljeni na borzi dela.

»Ko sva dobili delo v Vati«, pripoveduje Tilka, »se mi je zdel Vir neznanjsko daleč. Komaj sem dobro vedela, kje je! Kje pa si takrat poznal toliko krajev — Studa, Ihan,

vsak dan hitiš, da narediš to in ono zjutraj oz. drugi dan pa spet v službo. Ker imam slabe oči, za ročna dela nisem navdušena, imela pa bom čas, da bom obiskala ljudi, ki so mi pri srcu in za kar zdaj ni bilo časa. Že se veselim obiska v Mariboru,

kjer živijo takorekoč moji svojci, ljudje, ki so me vzeli »za svojo«, ko je mama nas otroke pustila same. Pa tudi drugega dela bom imela dovolj, če bom le zdrava, kar si za naprej najbolj želim. Zdrav lahko delaš in uživaš življenje, če si pa bolan, ti nič ne koristi.«

24. maja se je invalidsko upokojil **JANEZ PERNUS**, ki že dolga leta boleva na hrbtenici. Po operaciji pred 20 leti je bil okvalificiran za invalida III. stopnje. Od takrat naprej so se bolečine vseskozi ponavljale, enkrat bolj, drugič manj, bil je že tudi v zdravilišču, lani pa se mu je zdravje vidno poslabšalo. Zato ga je dr. Kovač predlagal za invalidsko komisijo, ki ga je prekvallificirala za invalida I. stopnje.

Tako je Janez zdaj s 36 leti delovne dobe upokojen.

V tovarno je prišel leta 1947 in je sprva delal kot zidarski pomočnik, potem pa je odšel v belilnico, tam je bil najprej delavec. Potem pa vodja izmene. Delo v belilnici je bilo težko, vse ročno. Nobenega dvigala ni bilo, vato so ročno trgali, sušili pa na lesah.

Ko sta se združili mikalnica in belilnica, je odšel v mikalnico. »Takrat je manjkalo ljudi, zato so me predlagali za vodjo izmene, poleg mene sta bila vodja izmene še Mišelčič Ivan in Klopčič Gustelj.

Jaz sem prišel namesto Judeža, ki je šel takrat k vojakom. Ko se je leta vrnil, je Mišelčič odšel v pripravljalnico in tako sem jaz vse do zadnjega ostal vodja izmene v mikalnici.

Ja, v teh letih sem srečal vse sorte ljudi, moram pa reči, da so bili včasih bolj prijazni in ni bilo toliko težav. Danes so pa nekateri prav hudobni, ne vsi, seveda. Je pa tudi razlika, če pomislim, da sem na začetku imel na izmeni 7 žensk, zdaj jih je pa 70, desetkrat več.

Oddelek mikalnice se je dosti spremenil. Najprej je bil v današnjih filterjih, potem tam, kjer je zdaj vlaknovinski oddelek. V začetku smo delali kakšni 2 leti vse sobote in nedele. Še prej pa smo ob nedeljah delali udarniško.

Odkar sem v tovarni, se je izmenjalo 7 direktorjev. Posebno strog vendar dober mi je ostal v spominu Bingolt. Enkrat me je zalotil, ko sem se medtem, ko sem iskal lestev, zaklepetal s prijateljema Gaberskom in Juterškom. Ravno smo smo opazovali podgane, ki jih je bilo svoj čas na pretek v tovarni, ko je prišel direktor in me, ko sem povedal, da iščem lestev, poslal prav na kratko na svoje delovno mesto.«

Sindikalne vesti

— V okviru izrednega dopusta naj se uvede dopust za starše prizadetih otrok. Vsi starši prizadetih otrok lahko na Delavski svet oziroma Komisijo za delovna razmerja naslovijo ologo za izredni dopust iz tega naslova, priložiti pa morajo zdravstveno potrdilo o bolezni otroka.

— Potekla je javna razprava Navodila o zdravstvenem okrevanju delavcev, na katerega imajo člani KOOZS nekatere pripombe in sicer:

— za zdravstveno okrevanje lahko delavec koristi samo dopust ne pa tudi bolniškega staleža

Današnja gospodarska situacija je precej težka. Kaj meni Janez o tem? »Samo to rečem: če bodo delavci delali kot je treba, bomo prej prišli iz težav, ki nas pestijo, če ne, bo pa bolj žalostno!«

In kaj počne zdaj, ko je upokojen?

»Zaenkrat nič! Se še privajam na nov »delovni čas«, pa malo počivam, saj delati tako ne morem veliko, zaradi hrbtenice. Z ženo imava v varstvu svoji dve vnukinji, stari 10 in 11 mesecev. Drugače pa mislim, da bom malo kmetoval na svoji nji-vici, če mi bo zdravje dopuščalo!«

— ● —

Od filtrov se je poslovila dolgoletna sodelavka **VIDA JANČAR**, ki je s 30. 6. odšla v pokoj. Vido smo predstavili, ko je slavila svoj jubilej, petdesetletnico, že v eni izmed lanskih števil. Zaželimo ji samo, da bi svoj zaslužen pokoj uživala v miru in zadovoljstvu.

— delavec lahko dobi odobreno zaporedoma zdravstveno okrevanje dve leti in po prekinitvi dveh let ponovno predloži vlogo.

Drugo leto bo Komisija za socialno dejavnost skupno s socialno delavko izbrala in predlagala delavce za zdravstveno okrevanje, s tem, da jim bodo povrnjeni stroški zdravljenja iz sredstev zdravstvenega okrevanja, del pa bo prispeval sindikat. To je namenjeno delavcem, ki zaradi slabih materialnih pogojev ne morejo na zdravstveno okrevanje, čeprav bi ga bili potrebni.

— V primeru, da je delavec Tosame posvojenec in mu umrejo skrbniki, ima enake pravice, kot ob smrti staršev, le da mora vlogo za dopust ob tej priložnosti nasloviti na delavski svet.

S. Rode

Teorija tako - kako pa praksa?

KUNAYER IRENA:

Tudi Irena je končala 11. letnik Ekonomske srednje šole v Domžalah, doma pa je na Rodici. Že drugič opravlja 15-dnevno prakso pri nas, lansko leto v obračunu OD, leto pa v tkalnici gaze.

V šoli se spoznamo s teoretičnim delom, vendar se praksa in teorija pri delu še kako razlikujeta. Poleg dela, ki ga bo opravljal v tem času, bi rada spoznala samoupravno življenje v DO. Delno se je že seznanila s težavami v proizvodnji, ki jih povzročajo sprejeti ukrepi, drugače pa sprejemaš, če imaš možnost to sam doživeti v primerjavi s spremljanjem preko časopisa in TV.

POTOČNIK IRENA:

Obvezno prakso opravlja v tkalnici ovojev, končala pa je 11. letnik Ekonomske srednje šole v Domžalah. Ker je končala 11. letnik, tudi ni vključena v usmerjeno izobraževanje.

vanje, ima pa o tem načinu izobraževanja svoje mnenje in sicer pravi, da bo struktura poklicev res bolj pestrša, samo ne bo vsem dano, da bi prišli do poklica, ki ga veseli, ker o tem le odloča uspeh določenih strokovnih predmetov.

»O svojem delu vodim dnevnik, katerega moram predložiti šoli in je kot »vstopnica« za 11. letnik. Stipendije nimam, zato sem odvisna od staršev.

V Tosami že drugič opravljam prakso in sem zelo zadovoljna s sodelavci, saj mi omogočajo, da spoznam delo v pisarni in proizvodnjo oddelka. Tudi po končanem šolanju bi želela delati v tem okolju in seveda tudi v Tosami, če bo mogoče.

Po šoli in praksi se prične malo počitnic in deset dni jih bo preživel v Vrsarju.

PEČNIK BLAŽENKA:

»Obiskujem 3. letnik ESS v Domžalah. Obvezno prakso dijaki opravljamo zato, da si pridobimo nekaj izkušenj, ki nam jih teorija ne more dati. Namen obvezne prakse je predvsem v tem, da se seznanimo s pisarniškim delom.

Obvezno prakso opravljam v kadroviski službi, kjer delam opis delavcev v evidenčno knjigo. Lani sem bila v tkalnici ovojev, kjer sem veliko hodila tudi v oddelek in to mi je bilo všeč, saj je koristno, da spoznaš tudi delo v proizvodnji.

Glede na to, da imamo v šoli predmet samoupravljanje, bi bilo v redu, če bi na praksi spoznali tudi samoupravo v delovni organizaciji. Po mojem mnenju bi bilo v redu, če bi se praktikanti v DO lahko udeležili kakšne seje in spoznali postopek priprave na seje samoupravnih organov ali delegacij.

Drugače pa mi je delo v Tosami všeč. Stipendijo imam na občini, glede zaposlitve je pa še precej nejas-

no. Precej težko najdeš delo, jaz bi najraje videla, da bi dobila delo v domžalski občini. V skrajnem primeru bi šla za nekaj časa delati v proizvodnjo, tako, da bi imela zasluzek. Vendar vseeno upam, da bo nekako šlo.

Tudi mi ji želimo, da čez leto dni pri iskanju zaposlitve ne bo imela težav, obenem pa vsem praktikantom po opravljeni praksi želimo prijetne počitnice.

Morda vas zanima

Vprašanje: Delavcu je bil izrečen disciplinski ukrep prenehanja delovnega razmerja s tem, da je bila izvršitev ukrepa pogojno odložena. V pogojni dobi je delavec storil enako kršitev delovne obveznosti, zaradi katere mu je bil izrečen disciplinski ukrep, zato je nastopil pogoj, da mu disciplinska komisija lahko pogojno odloži izvršitev ukrepa. Ali je treba izvesti celoten disciplinski postopek, ali pa je potrebno le ugotoviti, da je delavec kršitev ponovil?

Odgovor: Če delavec v pogojni dobi znova huje krši delovne obveznosti, se mu odloži izvršitev ukrepa preklic, kar je treba izreči po končanem disciplinskem postopku. Delavec ima pravico do zagovora enako kot v prvem postopku. Razlika od prvega postopka je v tem, da se delavcu ne izreka ponovno ukrep prenehanja delovnega razmerja, ampak se mu preklic pogojno odložena izvršitev izrečenega ukrepa.

(Pravna praksa št. 1)

Vprašanje: Ali ima delavka, ki je prišla iz porodniškega dopusta ob koncu oktobra in začela z delom po 8 ur dnevno, pravico do celotnega letnega dopusta za to koledarsko leto ali ne?

Odgovor: Delavka, ki se vrne s porodniškega dopusta ima pravico do izrabe celotnega letnega dopusta za koledarsko leto, saj ji s porodniškim dopustom delovno razmerje ni prenehalo in ima zato vse pravice z dela, vključno pravico do izrabe letnega dopusta.

(Pravna praksa št. 2)

Vprašanje: Kateri OD se pri starostni upokojitvi upošteva pri izračunu pokojninske osnove za odmero pokojnine?

Odgovor: Pokojnina se odmeri od mesečnega povprečja OD, ki jih kandidati dobi v katerih koli zam najugodnejših zaporednih desetih letih zavarovanja v obdobju od 1. 1. 1966 dalje. Pri tem se bo vzelo kot leto zavarovanja le koledarsko leto, v katerem je dobil OD oz. nadomestilo OD najmanj za 6 mesecev zavarovalne dobe.

(Delo, 22. 6. 1982)

PREDSTAVLJAMO VAM INOVACIJO!

Zaščita proti poškodbam unifila

Tov. POTOČNIK Avgust je vodja oddelka v avtomatski tkalnici. Opazil je, da se je pri lomih stroj-

nih delov n.p.r. spodnjih vilic, osi vilic, nosilca udarne roke, sprostila udarna palica, se sunkoma dvignila in se zataknila v ohišje unifila. Med gibanjem bila naprej in nazaj je zaradi tega prišlo do loma ohišja unifila. Ohišje je uvoženo, napravljeno je iz aluminijeve litine in ga ni mogoče ponovno zavariti, temveč ga je potrebno zamenjati z novim.

Napravil je več poskusov kot n.p.r. z vzmetjo, vendar se je najbolj obnesel lovilni jermen. Na vijak udarne palice je pritrdil en konec jermena, drugi konec jermena pa je pritrdil z vijakom v parket. Pri tem je uporabil odpadni lovilni jermen. Gibanje udarne ročice jermena ne ovira, v primeru lomov zgoraj navedenih delov pa preprečuje udarni palici dvig in s tem poškodbo ohišja unifila. Ta izvedba zaščite je enostavna, zanesljiva in poceni prinaša pa velik prihranek predvsem deviznih sredstev.

Predsednik komisije

za inovacije

Anzi Friderik, dipl. ing.

Seminar za vodstva OO ZS in konferenc OO ZS

Občinski svet Zveze sindikatov Slovenije je za vodstva osnovnih organizacij in vodstva konferenc organiziral seminar, na katerem naj bi sindikalni aktivisti pridobili potrebno znanje za opravljanje svojega dela, se seznanili z gospodarskim stanjem, izmenjali izkušnje ter se dogovorili za nadaljnje delo. Seminar je potekal 11. in 12. junija na Trojanah. Udeležba je bila dobra, saj je bil prisotna večina predsednikov OO in KO.

Ob zaključku dvodnevne dela so bili sprejeti naslednji pomembnejši dogovori.

I. Gospodarska situacija

1. Vse osnovne organizacije zveze sindikatov naj podprejo prizadevanja poslovnih organov za zagotovitev neprekinjenega procesa proizvodnje — zlasti izvozne, oz. naj zahtevajo, da poslovni organi takšne ukrepe takoj predložijo v potrditev pristojnim samoupravnim organom, če odločanje o tem presega pooblastila poslovnih organov.

Pri tem naj zlasti vztrajajo na razvijanju medsebojnega poslovnega sodelovanja in dohodkovnega povečevanja pri ustvarjanju in razporejanju skupnega deviznega in dinarskega dohodka.

2. Osnovne organizacije zveze sin-

dikatov naj pri oskrbi s surovinami in reprodukcijskim materialom za ohranjanje nemotenega procesa proizvodnje spodbujajo in podpirajo sodelovanje in pomoč med organizacijami združenega dela.

3. Med nalogami, ki jih je treba opraviti v vsaki organizaciji združenega dela, morajo biti tudi ukrepi za primer, če bi prišlo zaradi pomanjkanja reprodukcijskega materiala do začasnega zastoja v proizvodnji.

V teh ukrepih je treba zagotoviti zlasti naslednje:

- usklajevanje med delavci v temeljnih organizacijah združenega dela, delovnih organizacijah, sestavljenih organizacijah, v občini in širše pri delitvi osebnih dohodkov, ko je zaradi motenj oviran delovni proces;
- prerazporeditev oz. prilagajanje delovnega časa glede na nastale razmere v okviru zakonskih določil;
- organizirano izvajanje kolektivnega dopusta po enotno dogovorjenih merilih;
- razvijanje solidarnosti in vzajemnosti med temeljnimi organizacijami združenega dela in znotraj širših oblik združevanja;
- oblikovanje programa socialne in materialne varnosti delavcev.

4. Učinkovito izvajanje ukrepov za ohranjanje in razvijanje proizvodnje, izvoza in plačilne sposobnosti zahteva:

- a) da bodo vsi ukrepi naravnani tako, da posledic težjih pogojev gospodarjenja ne bodo občutili le delavci v proizvodnji, ampak delavci v vseh samoupravnih organizacijah in skupnostih;
- b) da bo zagotovljen samoupraven in demokratičen postopek pri spremljanju teh ukrepov, da bo v njih vključenih kar največ delavcev in da bodo delavci spoznali nujnost in utemeljenost ukrepov ter jih zavestno sprejeli;
- c) da bodo ukrepi krepili socialistični samoupravni položaj delavca v družbeni reprodukciji in da ne bodo v nasprotju s temeljnimi določbami ustave in zakona o združenem delu in drugih;
- d) da bodo osnovne organizacije zveze sindikatov ocenile gibanja osebne porabe in vseh drugih oblik porabe ter vztrajale pri usklajevanju z dogovorjenimi načeli razporejanja dohodka.

5. Pogoj za demokratično samoupravno sprejemanje in izvajanje ukrepov je sprotno in stalno — najmanj pa enkrat mesečno — seznanjanje delavcev s položajem in posledicami, ki bi nastale, če bi ravnali drugače oz. če ne bi ukrepali skladno s položajem.

6. Težišče mora biti na obveščanju prek sindikalnih skupin oz. delnih odborov delavcev. Za tako obveščanje naj vodstvo osnovnih organizacij zadolžijo posamezne svoje člane oz. zahtevajo, da to store organi upravljanja ali to zagotovijo na ustrezen drug način.

7. Vse osnovne organizacije ZS morajo takoj po prejemu samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za izvajanje ukrepov za vzdrževanje devizne likvidnosti ter drugih intervencij v gospodarstvu organizirati javno razpravo o njem in se zavzeti za njegov sprejem. Samoupravni sporazum se sprejme na zboru delavcev.

8. Udeleženci seminarja predlagajo, da o razporeditvi sredstev sklada za izvajanje ukrepov za vzdrževanje devizne likvidnosti ter drugih intervencij v gospodarstvu odloča zbor združenega dela, ne pa izvršni svet skupščine občine.

II. Metode in oblike političnega dela

1. Sestanke

a) Prizadevatelj in skrbeti je treba, da so dnevni redi kratki, seje pa dobro pripravljene

b) Sestanki naj se organizirajo tako, da bi bil čim manj moten delovni čas in da bi bila zagotovljena čim boljša udeležba.

III. Družbena vloga, organiziranost in delovanje sindikata

1. Osnovne organizacije, ki niso organizirane v skladu s statutom,

morajo svojo organiziranost oceniti in uskladiti organiziranost osnovne organizacije s statutom.

2. V temeljnih organizacijah združenega dela, kjer je več OOOZS se morajo formirati sindikatske konference.

IV. Obravnava osnutkov dokumentov X. kongresa ZSS

X. kongres ZS Slovenije bo 11., 12. in 13. oktobra letos v Ljubljani v domu Ivana Cankarja.

Republiški svet ZSS je že objavil osnutek poročila o delu Zveze sindikatov Slovenije med 9. in 10. kongresom, osnutek statuta Zveze sindikatov Slovenije in pa osnutek resolucije — naloge Zveze sindikatov Slovenije v boju za nadaljnji družbenoekonomski razvoj na socialističnih samoupravnih temeljih.

Naloga vseh osnovnih organizacij je, da organizirajo javno razpravo o kongresnih dokumentih in pripravijo program aktivnosti v pri-

pravah na X. kongres ZS Slovenije. O vseh aktivnostih morajo OO ZS sproti obveščati odbor za vodenje aktivnosti v pripravi na X. kongres ZSS pri Občinskem svetu ZSS Domžale.

Da bi bili delegati najbolj vključeni v priprave, jih je potrebno povabiti na razprave o kongresnih dokumentih in k drugim aktivnostim.

V. Nacionalno vprašanje v jugoslovanski socialistični skupnosti

1. Sindikalni aktivisti se bomo v svojih sredinah odločno borili proti vsem oblikam pojavov nacionalizma.

2. Odločno se zavzemamo za nedotakljivost jugoslovanskih meja, za vse ustavne pravice republik in avtonomnih pokrajin.

Ob zaključku seminarja je izšla tudi posebna številka INFORMACIJ — glasila Občinskega sveta ZSS Domžale.

M. J.

Hrvatske in Črne gore. Ta dan se praznuje kot dan tankistov.

22. julija 1941

praznujemo dan vstaje slovenskega naroda v spomin na začetek organiziranih napadov partizanskih enot v Sloveniji na okupatorje in njegove objekte.

S. Rode

ZAHVALE

Ob smrti najinega dragega očeta

ANTONA CERARJA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem iz mikalnice in filtrov za izraze sožalja, darovano cvetje, denarna sredstva in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Zahvaljujem se tudi sindikatu za finančno pomoč ter pevcem za odpete žalostinke.

Celotnemu kolektivu TOSAME pa se ob tej priložnosti zahvaljujem za cvetje in izkazano pozornost.

Žaljuči hčerki Olga in Ida

22. julij Dan vstaje slovenskega naroda

(Iz zbranih del Mihe Marinka)

»...Sredli julija pa je glavno poveljstvo razposlalo po svojih članih inštruktorjih in kurirjih vsem že formiranim partizanskim enotam navodilo da začno okoli 22. julija z vsestranskimi organiziranimi napadi. Obstajajo zanesljivi podatki, kako so glavno poveljstvo, centralni komite KP in izvršni odbor OF zasnovali ofenzivo na okupatorja na sestankih z vodstvi političnih organizacij vseh okrožij, zlasti pa s poveljniki in komandirji teh prvih partizanskih enot. Težišče teh napadov je bilo posebno usmerjeno na

gorenjsko kamniški predel, ker so bile tod partizanske enote, ojačane zlasti z borci iz Ljubljane, relativno najštevilnejše, in ker smo hoteli Nemcem preprečiti množično izseljevanje Slovencev, ki se je tedaj začelo na Gorenjskem. In dejansko so vse akcije v drugi polovici julija začele dobivati izrazit napadalni značaj. To potrjujejo navedbe preživelih borcev kakor tudi okupatorski dokumenti, ki so ohranjeni in zbrani v našem muzeju NOB...«

(Iz poglavja Zakaj smo izbrali 22. julij za dan vstaje slovenskega naroda)

Zgodilo se je v mesecu juliju

2. julija 1941

Izvršni odbor OF slovenskega naroda izdal proglas, ki je pozival v boj z orožjem proti okupatorju.

4. julija 1941

je politbiro CK KPJ sklenil na seji v Beogradu, v hiši Vladislava Ribnikarja na Dedincu, naj prerastejo sabotažne akcije v vseljidski upor proti okupatorju, odporiške skupine pa v partizanske odrede; nadalje je sklenil ustanoviti glavni štab partizanskih odredov pod vodstvom Tita, imenoval borce partizane in določil petokrako zvezdo za njihov znak.

16. julija 1941

so na seji glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet sprejeli sklep, naj se iz začetih priprav preide v oboroženo vstajo. Člani glavnega poveljstva in CK KPS so šli na teren in jim pomagali v pripravi oborožene vstaje. V dolini Besnice je padel, zadet od Molniške čete prvi nemški vojak na slovenskih tleh.

16. julija 1944

je bila v Gravini v Italiji formirana 1 tankovska brigada NOVJ iz slušateljev tankovske šole in iz dela osvobojenih internirancev iz Slovenije,

Ob smrti mojega očeta FRANCA VODNIKA

se najlepše zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem za izraze sožalja in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Obenem se iskreno zahvaljujem tudi pevcem okteta TOSAME za odpete žalostinke in sindikalni organizaciji za podarjeni venec.

Žaljuči sin Vencelj

Ob smrti mojega očeta se vsem sodelavcem iskreno zahvaljujem za venec in izrečeno sožalje. Zahvaljujem se tudi Oktetu Tosama in Osnovni organizaciji sindikata, kakor tudi vsem, ki so spremili mojega očeta na njegovo zadnjo pot.

Jože Podpeskar dipl. ing.

Ob upokojitvi se iskreno zahvaljujem kolektivu TOSAME za knjižno darilo. Zahvaljujem pa se tudi sodelavkam iz otroške in sanitetne konfekcije za prelepo darilo, ki mi bo v trajen spomin.

Peternel Greti

Gasilci in njihovo delo

Tudi gasilci v Tosami vestno izpolnjujemo svoje naloge. Kljub temu, da nas je veliko in da je naša aktivnost na zadovoljivi ravni se o nas bolj malo piše. Z nekaj vrsticami želim opisati naše humano delo in uspehe.

Kakor vsako leto smo si tudi letos zadali vrsto nalog. Te naloge rešujemo vestno in dosledno. Osnovna naloga našega društva in štaba operativne je pridobiti čim več mladih simpatizerjev te humane organizacije, ter jih usposobiti na vesplošnem področju gasilstva. Štab operativne pa poleg tega skrbi za kolektivno izobraževanje in člansko usposabljanje na protipožarnem področju. Zato se je vodstvo društva s samoupravnimi organi odločilo, da se na tečaj nižjega gasilskega častnika, ki ga je organizirala občinska gasilska zveza pošlje devet naših najbolj zaslužnih članov in članic.

Vsi naši tečajniki so uspešno opravili to šolo in tako je naše društvo močnejše za dve nižji častnici in sedem nižjih častnikov. Moram povedati, da gre vsem velika zahvala, saj so v času šolanja vložili precej prostega časa in truda. Za naše društvo pa je to velika strokovna pridobitev, saj bodo vsi ti nižji častniki v društvu prevzeli pomembne funkcije in zahtevne inštrukcije. S svojim pridobljenim strokovnim znanjem bodo morali dokazati svojo sposobnost na gasilsko reševalnem področju, kakor tudi pri usposabljanju mlajših generacij v gasilskih veščinah in strokovnem znanju.

Večji uspeh pa smo gasilci dose-

gli na gasilsko tekmovalnem področju. V tem kratkem obdobju nam je uspelo usposobiti pet desetlin za nastop na občinskem tekmovanju. Na tem tekmovanju se je letos pomerilo rekordno število tekmovalcev in tekmovalk. Moram povedati, da smo vsi skupaj lahko ponosni, da ima naš kolektiv danes tri članske desetine in dve desetini civilne zaščite v sklopu gasilskega društva. Od tega imamo dve ženske desetini, kar je še posebej pohvalno, saj je njihova sposobnost in zavest na ze-

lo zavidljivi ravni. Rezultati, ki smo jih pri tem dosegli niso tako pomembni, kakor je pomembna masovnost udeležencev na tekmovanju, kjer smo preverili sposobnost naših članov na področju gasilskih veščin in strokovnega znanja.

V veliki številčnosti je naša moč. Naša naloga in želja pa je varovati in braniti naše težko pridobljeno imetje, ter pomagati sebi in bližnjemu ob morebitnem požaru ali drugi elementarni nesreči.

Peterka Anton

S sej samoupravnih organov

Sprejme se Navodilo o načinu pokrivanja stroškov zdravstvenega letovanja delavcev z naslednjimi pripombami:

- spremeni se naziv Navodila, ki se imenuje: Navodilo o načinu pokrivanja stroškov okrevanja delavcev
- spremeni se zadnji odstavek 6. člena in sicer: Upravičenec izkoristi pravico do okrevanja praviloma v času svojega rednega letnega dopusta.

Korošec N.

Osebnosti vesti

Rojstni dan praznujejo od 12. 7. do 11. 8. 1982

TOZD SANITETA

Mikalnica

2. 8. Balažič Marija, 23. 7. Dimič Ana, 24. 7. Frankovič Zdenka, 14. 7. Gerlica Ana, 8. 8. Glavinac Ivanka, 19. 7. Glušič Ana, 8. 8. Klarič Iva, 26. 7. Kromar Nevenka, 5. 8. Mladenovič Rozi, 23. 7. Nemeč Julijana, 26. 7. Penežič Marija, 11. 8. Pernuš Janez, 18. 7. Prašnikar Ani, 16. 7. Sivavec Ivanka, 30. 7. Vidovič Marija, 21. 7. Zajc Branislav, 18. 7. Morela Stanko.

Otroška konfekcija

22. 7. Burja Magdalena, 27. 7. Kočar Soka, 17. 7. Maček Cecilija, 4. 8. Mežnar Zlata, 1. 8. Moneta Vilma, 18. 7. Pavlič Dragica, 23. 7. Videngar Marjan, 7. 8. Žavbi Marija.

Sanitetna konfekcija

4. 8. Črnič Marija, 6. 8. Kržan Milena, 2. 8. Knez Ani, 3. 8. Mandelj Marija, 5. 8. Pestotnik Ljudmila, 19. 7. Sušnik Ivanka, 14. 7. Trdina Marija.

Tkalnica ovojev

31. 7. Barlič Ana, Kovič Marjeta, 13. 7. Pirnat Vincenc, 16. 7. Zalogar Ana.

Prilavljalnica

24. 7. Kos Ana, 23. 7. Peterka Ana.

Avtomatska tkalnica

31. 7. Črv Ivanka, 2. 8. Pirnat Marija, 7. 8. Rožič Milena, 7. 8. Rožič Antonija.

Oddelek netkanega blaga

6. 8. Divjak Bojan, 29. 7. Povirk Vinko.

TOZD FILTRI

15. 7. Hribar Ani, 9. 8. Kebert Cveta, 25. 7. Kvas Ana, 3. 8. Marincek Marija, 29. 7. Poljak Pavla, 30. 7. Prašnikar Marija, 21. 7. Rožič Ani.

DSSS

24. 7. Okorn Peter, 14. 7. Repac Marjana, 24. 7. Vodlan Ana, 8. 8.

Strukelj Marjan, 24. 7. Bernot Irena, 10. 8. Mlakar Marjan, 27. 7. Merlin Danica, 18. 7. Gaberšek Viktor, 12. 7. Juteršek Dano, 15. 7. Kovač Marjan, 13. 7. Korant Jakob, 11. 8. Skubi Nande, 7. 8. Kokalj Zdenka, 17. 7. Kuzmanovski Vasile, 17. 7. Pejčič Dragiša, 31. 7. Razboršek Marija, 13. 7. Kocjančič Tomaž, 16. 7. Kos Ivan, 29. 7. Peterka Marjan, 1. 8. Stifter Anuška, 11. 8. Gaberšek Rok, 2. 8. Lavrič Ivan, 8. 8. Mohar Helena.

PRISLI V DELOVNO ORGANIZACIJO:

Kos Janez — TŠT
Klopčič Branko — belilnica
Weis Zdenka — prilavljalnica
Krašovec Franc — vlaknovinski oddelek
Kovič Ivan — skladišče
Grilj Franc — PO
Černohorski Miro — vlaknovinski oddelek
Petek Franc — SKS

ODSLI IZ DELOVNE ORGANIZACIJE

Kegelj Jakob — sporazumno
Pernuš Janez — inv. upokojen
Breznik Olga — upokojena
Rožič Jože — samovoljno
Šraj Branko — samovoljno
Berdajs Srečo — izključitev

Rodili so se:

Maček Marija — sin
Rihter Breda — sin

Nagrade

Za križanko iz prejšnje številke je prislo 76 rešitev, izrebrani pa so bili:

1. nagrada: OSOLIN Marinka, prilavljalnica
2. nagrada: LEBAN Martin, SKS
3. nagrada: KOVIČ Ivan, skladišče surovin

Čestitamo!

Pravilna rešitev križanke: letalski, analitik, kitara, sp, OC, bana, ata, otava, sodar, maska, rman, bala, idol vaja, lil, telo, go, cs, Ina, Po, kolima notica, osina, al, gmajna, tarok, ni.

Rešitve današnje križanke oddajte v Tosamine nabiralnike do 30. julija 1982.

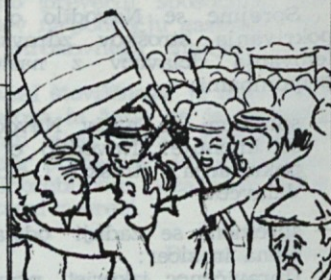
Uredniški odbor:

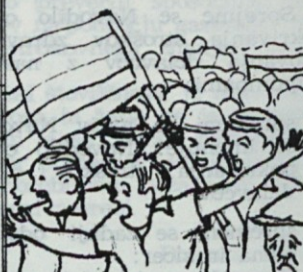
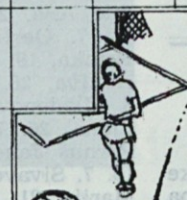
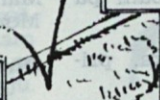
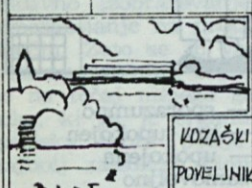
Majda Štampihar — korektor,
Marta Drčar, Marjan Poznič,
Sonja Rode, Silva Mežnar —
blagajnik, Ivanka Ogorevc,
Marjan Hafner, Stane Tomažič,
Friderik Anzi, dipl. ing.,
Vida Vodlan, Tone Stare —
fotograf, Marjana Lubinič —
dipl. jur. — glavni urednik.

Naklada: 1200 izvodov

Tisk: Papirkonfekcija Krško

Nagradna križanka

				VELIKO ŠTEVILLO LJUDI	PRISTANI HA JAPONSKE	STEVAN GALOGAŠA	ELEMENT PERZ. HOJE KALIF	APETIT	OČE				
POKR- JINA V ZDA	NOGOMET ČUVAJ	PRODAJ ŽGANEGA APNA	REKA V SIBIRIJI		KRAJIME KAČA					KOMUNIST PARTIJA	ZMRZ- NJENA VODA	MAKED. PLES	
GLAVNI ŠTEVNIK			IZDELO- VALEC ŽOG					GOZDNI ZAJE- DAVEC					
NEMŠKI PESNIK HANS			REPUB. V AZIJI					AMER. DRŽAVA					
MONGOL. TURŠKI VLADAR			ŠPANGSKI NARODNI JUNAČ DEL KONJ OPREME		PROSTOR NA ŽELEZNIS POSTAJI	STADION V BUDIMPEŠT		KRAJ PRI VIRU					
POSUŠENA TRAVA DRUGE KOŠNJE					ČELADA	PRIPIŠ STAROGR. BRENKALO		AMPER		DEL VHODNIH VRAT	TOSAMA	LITER DEL POVIŠTVA	
REKA V ČRNI GORI					PRIKLOP- NIK			NADA UPANJE			SILICIJ		
ARIUS					ITALIJ. DENAR. ENOTA			TOMA RUŠAN- DIĆ			TRIŠA KACLEROVIC LANGE OSKAR		
				VOZAŠKI POVEJLNİK					AGAVI PODOBNA RASTLINA				SEŠTAVA VIDA VOLAN

Ime

Priimek

Oddelek